

Prava u sustavu socijalne skrbi i zdravstvene zaštite za djecu i mlade oboljelih i liječenih od malignih bolesti i njihovih obitelji

Tiskanje brošure financirano je sredstvima Grada Splita kao dio projekta „Za sve nas“, psihosocijalna podrška za obitelji djece i mladih oboljelih i liječenih od malignih bolesti

Udruga roditelja djece
oboljele i liječene
od malignih bolesti

SANUS

Impressum

Nakladnik:

Udruga roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti
SANUS

URL: www.sanus.hr

Autorica:

Branimira Huljev Tolušić, mag.soc. rada

Grafičko oblikovanje:

Tea Vučković

Tisak:

Adria Screen, Kaštel Stari

Split, 2024.

ISBN: 978-953-50536-5-1

Udruga roditelja djece oboljele i liječene
od malignih bolesti SANUS

Ruđera Boškovića 13

21000 Split

E: sanus@sanus.hr

tel. +385 021 538 804

mob. +385 098 361 526

mob. +385 4000 457

Uvod

Brošura sadrži kratki pregled informacija o pravima koje osobe imaju po trenutno važećim zakonskim propisima i prvenstveno je namijenjen pružanju informacija.

Za detaljnije informacije o pojedinim pravima potrebno je obratiti se u nadležni Zavod za socijalnu skrb ili Zavod za zdravstveno osiguranje.

Važno je naglasiti da nisu sva prava ista za sve oboljele od pojedine bolesti jer funkcionalnost i mogućnosti samozbrinjavanja osobe ovise o posljedicama koje dijagnoza ostavlja na pojedinca.

U svrhu ostvarivanja određenog prava nadležni Zavod će od područne ustrojstvene jedinice Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zatražiti nalaz i mišljenje, a sve s ciljem pravilnog određivanja vrste i opsega oštećenja zdravlja.

Prava u sustavu **socijalne skrbi**

U Zavodima za socijalni rad se, ovisno o prethodnom provedenom postupku vještačenja i sukladno zakonskim uvjetima mogu ostvariti prava na:

Inkluzivni **dodatak**

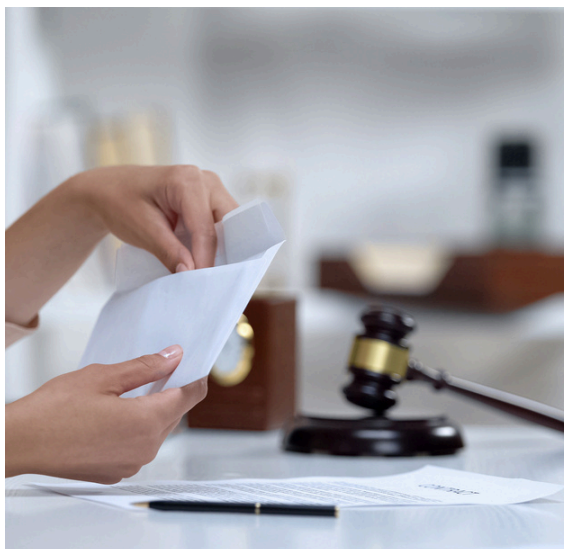
Novčana naknada namijenjena osobi s invaliditetom u svrhu prevladavanja različitih prepreka koje mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Inkluzivni dodatak se dodjeljuje u pet razina potpore, a kojoj razini potpore osoba pripada ovisi o oštećenju njenih funkcionalnih sposobnosti. O razini potpore ovise i iznosi novčane naknade koju će osoba ostvarivati. Osnovica za izračun materijalnih davanja u sustavu socijalne skrbi sada je 120 EUR.

1.	600 % osnovice za prvu razinu potpore = 720 EUR
2.	400 % osnovice za drugu razinu potpore = 480EUR
3.	360 % osnovice za treću razinu potpore = 432 EUR
4.	135 % osnovice za četvrtu razinu potpore =162 EUR
5.	115 % osnovice za petu razinu potpore = 138 EUR

Pravo na inkluzivni dodatak u iznosu **1., 2. i 3 razine priznaje se:**

1. odrasloj osobi s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojoj je utvrđen treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja te koja ima status osobe s invaliditetom sukladno zakonu kojim se uređuje registar osoba s invaliditetom

2. djetetu s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojem je utvrđen drugi, treći ili četvrti stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja bez obzira na status osobe s invaliditetom.

Pravo na inkluzivni dodatak u iznosu **4. i 5. razine priznaje se:**

1. odrasloj osobi i djetetu s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kojima je utvrđen drugi ili treći stupanj težine invaliditeta – oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja bez obzira na status osobe s invaliditetom.

Pravo na inkluzivni dodatak ne priznaje se:

01

osobi kojoj je priznata usluga smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi ili drugim propisima

02

osobi koja osobnu invalidninu ostvaruje prema posebnim propisima

03

osobi koja doplatu za pomoć i njegu ostvaruje prema posebnim propisima

04

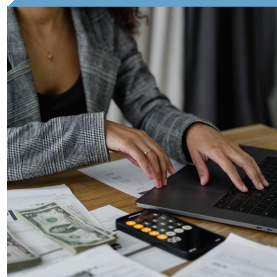
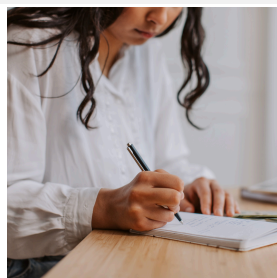
koja ima u vlasništvu drugi stan ili kuću, osim stana ili kuće koju koristi za stanovanje, a koji može otuđiti ili iznajmiti i time osigurati sredstva za puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima

05

koja ima u vlasništvu poslovni prostor koji ne koristi za obavljanje registrirane djelatnosti

06

kojoj je osiguran smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi odnosno organizirano stanovanje, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi ili drugim propisima.

Postupak za **ostvarivanje prava** na inkluzivni dodatak

Za ostvarivanje navedenog prava potrebno je podnijeti zahtjev s pripadajućom dokumentacijom **nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad**, prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva. Područni ured dokumentaciju šalje Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom zatim utvrđuje stupanj invaliditeta osobe i donosi nalaz i mišljenje, te ga dostavlja nadležnom područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

Hrvatski zavod za socijalni rad na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i u skladu sa Zakonom o inkluzivnom dodatku utvrđuje razinu potpore te donosi rješenje.

Zahtjev za priznavanje prava na inkluzivni dodatak može se pronaći na **web stranici Hrvatskog zavoda za socijalni rad**:

<https://socskrb.hr/obraci/>

Kontakti područnih ureda mogu se pronaći na

<https://socskrb.hr/kontakt/>

Pravo na status **roditelja njegovatelja ili njegovatelja**

Priznaje se za njegu djeteta s poteškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom koja:

1

je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe jer joj je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika roditelj ili njegovatelj osposobljen

2

je u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala

3

ima poremećaj iz spektra autizma 4.stupnja ili

4

ima više vrsta oštećenja četvrtog stupnja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih) zbog kojih je potpuno ovisna o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

Naknada za roditelja njegovatelja ili njegovatelja iznosi 1000 % osnovice mjesečno ili 1200% osnovice mjesečno ako se dijete s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom zbog zdravstvenog stanja ne može uključiti u programe i usluge u zajednici ili 1500 % osnovice za roditelja koji samostalno njeguje dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom te on ima prava iz mirovinskog osiguranja, obveznog zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

Pravo na status njegovatelja može se priznati bračnom ili izvanbračnom drugu te životnom ili neformalnom životnom partneru roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom.

Pravo na status njegovatelja priznaje se osobi po izboru osobe s invaliditetom uz suglasnost osobe s invaliditetom odnosno suglasnost njezina zakonskog zastupnika, koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

Jednokratna **naknada**

Priznaje se u slučaju trenutačnih materijalnih teškoća nastalih zbog bolesti (npr. troškovi liječenja, primanja terapije, odlazaka na preglede) do iznosa 331,81 eura ako osoba živi sama, odnosno 464,53 eura za kućanstvo godišnje.

Uvećana jednokratna naknada priznaje se u osobito opravdanim slučajevima do najvišeg iznosa 1.327, 23 eura (npr. u svrhu prilagodbe stambenog prostora).

Povlastice temeljem invaliditeta – **Mobilnost osoba s invaliditetom**

Agencija za komercijalnu djelatnost zadužena je za izdavanje Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom kojom se mogu ostvariti dodijeljena prava na povlastice u području mobilnosti u četiri područja i to pravo na povlasticu:

1. u **željezničkom prijevozu** - od 75% od redovne prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje te na besplatnu vožnju pratitelja kada se osoba s invaliditetom koristi ovom povlasticom.
2. u **pomorskom putničkom prijevozu** - četiri putovanja godišnje s popustom od 75% od redovite prijevozne cijene vozne karte za osobu s invaliditetom koja ispunjava kriterije iz Zakona na svim linijama u pomorskom prometu te besplatna vožnja za pratitelja kada se osoba s invaliditetom koristi ovom povlasticom ili besplatni prijevoz na svim trajektnim linijama s obvezom javne usluge za osobu s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koje ispunjava kriterije iz Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, besplatni prijevoz za pratitelja kada se osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koristi ovom povlasticom, besplatni prijevoz za osobno vozilo kojim se osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju prevozi.
3. **pri korištenju autocesta** - oslobađanje od plaćanja cestarine za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i slično) za osobni automobil kojim se prevoze osobe s invaliditetom za osobne potrebe
4. **pri uporabi javnih cesta** - oslobađanje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila ili prilikom produženja važenja prometne dozvole osobi s invaliditetom koja ispunjava kriterije, za jedan osobni automobil koji ima u svom vlasništvu odnosno koji koristi na temelju ugovora o leasingu. Ako je osoba s invaliditetom maloljetna osoba ili osoba lišena poslovne sposobnosti, a nema osobni automobil u svom vlasništvu, ima pravo na povlasticu za jedan osobni automobil koji je u vlasništvu njezinih roditelja ili skrbnika odnosno koji oni koriste na temelju ugovora o leasingu

Prava temeljem **statusa zdravstvenog osiguranja**

PTemeljem Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju zdravstvena zaštita između ostalog obuhvaća i pravo na:

Smještaj uz dijete oboljelo od maligne bolesti ili druge bolesti koja neposredno ugrožava život

Osigurana osoba - jedan od roditelja ili skrbnik djeteta mlađeg od 18 godina, oboljelog od maligne ili druge bolesti koja neposredno ugrožava život, koje se nalazi na bolničkom liječenju u ugovornoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi za liječenje djece oboljele od malignih ili drugih bolesti koje neposredno ugrožavaju život (klinički bolnički centar, klinička bolnica, klinika) ima pravo, ovisno o smještajnim kapacitetima ugovorne bolničke ustanove, na cjelodnevni smještaj uz dijete za vrijeme njegovog bolničkog liječenja, a na osnovi iste uputnice kojom je dijete upućeno na bolničko liječenje.

Osigurana osoba koja ostvaruje pravo na smještaj nije obvezna sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite, a osiguranik koji u skladu s odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju može ostvariti pravo na naknadu plaće tijekom privremene spriječenosti za rad, za vrijeme tog smještaja ima pravo na naknadu plaće na ime privremene spriječenosti za rad zbog njege djeteta.

Pravo na naknadu za troškove smještaja

U slučaju da ugovorna bolnička zdravstvena ustanova nema smještajnih kapaciteta za osiguranje cjelodnevnog smještaja uz dijete, roditelj ili skrbnik djeteta po danu bolničkog liječenja ostvaruje pravo na naknadu za troškove smještaja u iznosu od **6% proračunske osnovice (26,49 eura/199,56)**, utvrđene **Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske** za tekuću godinu pod uvjetom da je mjesto prebivališta odnosno boravišta roditelja ili skrbnika djeteta udaljeno 30 i više kilometara od mjesta sjedišta ugovorne bolničke zdravstvene ustanove u kojoj se dijete liječi.

Naknadu troškova prijevoza - ako je osoba radi ostvarivanja zdravstvene zaštite upućena izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta, te ne ispunjava uvjete za sanitetski prijevoz.

Pravo ima osigurana osoba da je radi korištenja zdravstvene zaštite upućena u ugovornu zdravstvenu ustanovu, ordinaciju ugovornog doktora privatne prakse ili isporučitelju pomagala u mjesto koje je udaljeno 50 kilometara od mjesta prebivališta, odnosno boravišta. Pravo ostvaruje i osoba koja je pozvana od strane Zavoda u predmetu utvrđivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Neovisno o udaljenosti, pravo ostvaruju osobe do 18. godine života, djeca osiguranika koja su potpuno i trajno nesposobna za samostalni život i rad, osoba koja koristi radioterapiju, kemoterapiju i hemodijalize, kao i kronični bubrežni bolesnik, osoba zbog priznate ozljede na radu, te osigurana osoba upućena na liječenje u drugu državu članicu i sl.

Pravo ostvaruje i jedna osoba određena za pratitelja, pod uvjetom da je izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite utvrdio potrebu pratnje te da osigurana osoba ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza. Djecu do 18. godine života i osobama koje su nesposobna za samostalni život i rad ostvaruju pravo na pratnju neovisno o tome ispunjavaju li uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza.

Pravo na naknadu troškova prijevoza ostvaruje se na osnovi tiskanice putnog naloga koji izdaje izabrani liječnik ili ovlaštenik HZZO-a.

Prava po osnovi **roditeljskih i roditeljskih potpora**

Prava propisana **Zakonom o roditeljskim i roditeljskim potporama** mogu ostvariti samo osobe koje imaju važeći status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom i mirovinskom osiguranju. Sustav roditeljskih i roditeljskih potpora je također u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta može, uz zakonske pretpostavke, ostvariti prava na:

Pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta može ostvariti roditelj do navršene 3. godine djetetova života, ako prema nalazu i ocjeni izabranog doktora i liječnika povjerenstva Zavoda zbog njegova zdravlja i razvoja, potrebna pojačana briga i njega.

Za vrijeme korištenja prava roditelj ostvaruje novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od 125 % proračunske osnovice (551,80 EUR). Odlučivanje o priznavanju prava zasniva se na vještačenju nadležnog tijela, temeljem medicinske dokumentacije i nalaza izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite.

Dopust radi skrbi i njege djeteta s teškoćama u razvoju može ostvariti zaposlen ili samozaposlen roditelj do navršene osme godine djetetova života na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Za vrijeme korištenja prava roditelj ostvaruje novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od 125 % proračunske osnovice (551,80 EUR).

Rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s teškoćama u razvoju može ostvariti zaposlen ili samozaposlen roditelj može koristiti i nakon navršene osme godine djetetova života, sve dok ta potreba traje, na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Na mirovanje radnog odnosa do treće godine djetetova života ima pravo jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja, nakon što je iskorišteno pravo na roditeljski i roditeljski dopust ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena.

Za vrijeme korištenja prava, prava i obveze zaposlenog ili samozaposlenog roditelja iz radnog odnosa miruju, a obvezno zdravstveno osiguranje te mirovinsko osiguranje ostvaruje prema propisima kojima je uređeno to područje.

Ostala materijalna prava državnih službenika i namještenika

Temeljem **Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike** službenik i namještenik ima pravo na pomoć u slučaju

- *Nastanka invalidnosti službenika i namještenika, malodobne djece ili supružnika službenika i namještenika – u visini jedne proračunske osnovice, jednokratno, s osnove nastanka invalidnosti*

Nastanak invalidnosti zaposlenika, supružnika i malodobnog djeteta utvrđuje se dostavom konačnog rješenja nadležnog tijela sukladno posebnim propisima.

Nastanak invalidnosti malodobnog djeteta utvrđuje se pravomoćnim rješenjem o invalidnosti nadležne službe socijalne skrbi.

Izvori

1. Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama (NN 152/22)
<https://www.zakon.hr/z/214/Zakon-o-roditeljnim-i-roditeljskim-potporama>
2. Pravilnik o načinu obračunavanja i isplati novčane naknade za vrijeme korištenja prava zaposlenog ili samozaposlenog roditelja djeteta s teškoćama u razvoju na rad s polovicom punog radnog vremena (NN 81/24)
<https://www.zakon.hr/cms.htm?id=63100>
3. Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23)
<https://www.zakon.hr/z/222/Zakon-o-socijalnoj-skrbi>
4. Zakon o povlasticama u prometu (NN 133/23)
<https://www.zakon.hr/z/3622/Zakon-o-povlasticama-u-prometu>
5. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike
<https://www.zakon.hr/cms.htm?id=52468>
6. <https://hzzo.hr/obvezno-osiguranje/pravo-na-smjestaj-uz-dijete>
7. <https://hzzo.hr/roditeljne-i-roditeljske-potpore>

Udruga roditelja djece
oboljele i liječene
od malignih bolesti

SANUS

ISBN: 978-953-50536-5-1